

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E - 35

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie január 2015
Plénum

Nálezy:

spisová značka	PL. ÚS 2/2013
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky - Ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	12. novembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 125 ods. 1 písm. c) a d) Ústavy Slovenskej republiky čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>V konaní vedenom pod sp. zn. PL. ÚS 2/2013 rozhodovalo plénum Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) o návrh Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovateľ“), na začatie konania o súlade § 7 ods. 2 v časti „a rozhodujú o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a so všeobecne záväznými predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy“ a § 250zfa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „napadnutá právna úprava“) s čl. 125 ods. 1 písm. c) a d) Ústavy Slovenskej republiky, ako aj s čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.</p> <p>Navrhovateľ v rámci svojej argumentácie namietal, že napadnuté ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nie sú v súlade s čl. 125 písm. c) a d) a čl. 142 ods. 1 ústavy v súhrne z týchto dôvodov:</p> <ul style="list-style-type: none">- rozšírenie právomoci všeobecných súdov o rozhodovanie o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy sa nemôže opierať o čl. 125 ods. 1 písm. c) a d) ústavy, ktorý určuje iba rozsah právomoci ústavného súdu v rámci konania o súlade právnych predpisov, a nie rozsah kompetencií, resp. právomoci všeobecných súdov;- k rozšíreniu právomoci všeobecných súdov o rozhodovanie o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy by mohlo dôjsť len zmenou ústavnej kompetenčnej normy obsiahnutej v čl. 142 ods. 1 ústavy ustanovujúcej rozsah právomoci všeobecných súdov;- právomoc všeobecných súdov rozhodovať o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy nemožno vyvodiť ani zo všeobecných princípov správneho súdnictva, pretože v jeho rámci preskúmavajú všeobecne súdy v zásade iba individuálne správne akty, pričom všeobecne záväzná nariadenia orgánov územnej samosprávy majú povahu normatívnych právnych aktov.
ratio decidendi	Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je potrebné vychádzať prvotne z

ich doslovného znenia. Súd však musí zároveň prihliadať na účel zákona, systematickú súvislosť jeho ustanovení a požiadavku ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Princípy právneho štátu predstavujú okrem iného výkladové pravidlá, vo svetle ktorých je potrebné interpretovať obsah jednotlivých ustanovení ústavy. Tam, kde je možný ich alternatívny výklad, treba uprednostniť verziu predstavujúcu interpretáciu, ktorá je viac súladná s požiadavkami ústavných princípov, vo svetle ktorých je potrebné ústavu interpretovať. V predmetnej veci ústavný súd zohľadnil alternatívy výkladu ustanovení čl. 125 ods. 1 písm. c) a d) ústavy a čl. 142 ods. 1 ústavy uplatnením aj ďalších metód právneho výkladu okrem metódy systematického výkladu, ktorý preferoval navrhovateľ.

Zo znenia dôvodovej správy k ústavnému zákonu č. 90/2001 Z. z. jednoznačne vyplýva, že cieľom ústavodarcu v rámci zmeny znenia čl. 125 ústavy, pokiaľ ide o ustanovenia odseku 1 písm. c) a d), bolo vytvoriť ústavný základ, aby zákonodarca mohol zákonom zveriť do právomoci všeobecných súdov v rámci výkonu správneho súdnictva rozhodovanie o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy s právnymi predpismi vyššej právnej sily. Zároveň bolo zmenené a doplnené aj znenie čl. 142 ods. 1 ústavy spôsobom, ktorý mal umožniť zákonodarcovi rozšíriť zákonom kompetencie správneho súdnictva v oblasti rozhodovania o zákonnosti rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci. Formuláciou „ak o nich nerozhoduje iný súd“ v čl. 125 ods. 1 písm. c) a d) ústavy mienil ústavodarca založiť subsidiaritu právomoci ústavného súdu tým, že zákonom možno tieto právomoci zveriť všeobecným súdom.

V ustanoveniach čl. 125 ods. 1 písm. c) a d) ústavy je tak implicitne obsiahnuté ústavné splnomocnenie pre zákonodarcu založiť zákonom právomoc všeobecných súdov na rozhodovanie v daných oblastiach. Prostredníctvom napadnutých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku zákonodarca toto ústavné splnomocnenie využil zveriac do právomoci všeobecných súdov súdnu kontrolu zákonnosti všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy (čl. 68 ústavy) a vo veciach preneseného výkonu štátnej správy (čl. 71 ústavy) navyše aj kontrolu súladu všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy s nariadeniami vlády a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

Pretože ustanovenia čl. 125 ods. 1 písm. c) a d) ústavy predstavujú dostatočný a relevantný ústavný základ pre výkon tejto kompetencie všeobecnými súdmi, presnejšie povedané pre zverenie tejto kompetencie všeobecným súdom zákonom, nemá absencia jej zakotvenia v ustanovení čl. 142 ods. 1 ústavy za následok nesúlad napadnutých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku s týmito článkami ústavy.

Ústavný súd poukázal na skutočnosť, že v dôsledku ústavného splnomocnenia obsiahnutého v čl. 125 ods. 1 písm. c) a d) ústava neobmedzuje rozsah právomoci správneho súdnictva výlučne na rozhodovanie o individuálnych správnych aktoch, ale naopak, splnomocňuje zákonodarcu, aby do právomoci všeobecných súdov zveril aj súdnu kontrolu normatívnych právnych aktov (všeobecne záväzných právnych predpisov miestnych orgánov štátnej správy a všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy).

Ústavný súd preto rozhodol tak, že návrhu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nevyhovel.

Odlišné stanovisko sudcu Ladislava Orosza

K tomuto rozhodnutiu bolo pripojené odlišné stanovisko sudcu Ladislava Orosza, ktorý považoval za potrebné odôvodnenie dotknutého uznesenia pléna ústavného súdu doplniť vzhľadom na skutočnosť, že nedáva definitívnu odpoveď na otázku ústavnosti napadnutej časti § 7 ods. 2 a § 250zfa OSP. Najzávažnejším nedostatkom návrhu najvyššieho súdu bolo, že jeho argumentácia sa obmedzila len na tvrdenie, že ustanovenia čl. 125 ods. 1 písm. c) a d) ústavy netvoria dostatočný ústavný základ pre ustanovenie právomoci všeobecných súdov preskúmať zákonnosť VZN obcí a vyšších územných celkov. Napadnuté ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku v právno-aplikačnej praxi vyvolávajú aj ďalšie závažné interpretačné a aplikačné problémy. V súvislosti s uvedeným vystupuje otázka, či ústavný súd môže pri plnení svojej kľúčovej funkcie ochrany ústavnosti posudzovať ústavnosť napadnutých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nad rámec odôvodnenia návrhu najvyššieho súdu, ako aj nad rámec nim navrhnutého

	petitu? Ide o otázku ústavných limitov súdneho aktivizmu súdneho orgánu ochrany ústavnosti. Ústavný súd sa pred riešením načrtnutej dilemy neocitol v tomto konaní prvýkrát, pričom ani v tomto prípade sa s ňou meritórne nevysporiadal.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: PL. ÚS 12/05, PL. ÚS 37/99, PL. ÚS 49/03, PL. ÚS 25/00, PL. ÚS 1/04, PL. ÚS 6/04, PL. ÚS 8/04, PL. ÚS 22/06, I. ÚS 47/95, III. ÚS 72/2010.

spisová značka	PL. ÚS 10/2013
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky - Ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Podľa čl. 125 ods. 1 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky - Ústavný súd rozhoduje o súlade nariadení vlády, všeobecne záväzných právnych predpisov ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy s ústavou, s ústavnými zákonmi, s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, a so zákonmi.
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	10. decembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 2 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 15 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol doručený návrh Krajského súdu v Nitre, zastúpeného predsedníčkou senátu JUDr. Evou Hritzovou (ďalej len „navrhovateľ 1“), na vyslovenie nesúladu ustanovení § 51 ods. 1 písm. d) a § 62 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia“) a ustanovenia § 6 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení v znení neskorších predpisov (ďalej aj „vyhláška upravujúca prevenciu a kontrolu prenosných ochorení“), s čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 2, čl. 15 ods. 1 a čl. 16 ods. 1 v spojení s čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“). Následne bol ústavnému súdu 23. júla 2013 doručený návrh Krajského súdu v Nitre, zastúpeného predsedníčkou senátu JUDr. Martou Molnárovou (ďalej len „navrhovateľ 2“; spolu ďalej len „Krajský súd v Nitre“ alebo „krajský súd“), na vyslovenie nesúladu ustanovení § 51 ods. 1 písm. d) a § 62 písm. a) zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a ustanovenia § 6 vyhlášky upravujúcej prevenciu a kontrolu prenosných ochorení s čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 2, čl. 15 ods. 1 a čl. 16 ods. 1 v spojení s čl. 40 ústavy. Ústavný súd z dôvodu, že išlo o návrhy obsahovo identické, a so zreteľom na ich právnu a skutkovú súvislosť/totožnosť, návrhy spojil na spoločné konanie.</p> <p>Návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy podal krajský súd v súvislosti s konaniami, ktoré podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP prerušil z dôvodu, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka merita vecí prerokúvaných v týchto konaniach, je v rozpore s ústavou.</p> <p>Pred navrhovateľom prebieha konanie o žalobe na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorý zamietol odvolanie a v plnom rozsahu potvrdil rozhodnutie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre. Napadnutým rozhodnutím Regionálny úrad verejného zdravotníctva na základe dokazovania uznal vinnou zákonnú zástupkyňu maloletého zo spáchania priestupku na úseku verejného zdravotníctva podľa § 56 ods. 1 písm. k) zákona č.</p>

	<p>355/2007 Z. z. (o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia) a uložil jej pokutu vo výške 100 eur a trovy konania vo výške 16 eur.</p> <p>Podľa napadnutej právnej úpravy, fyzické osoby sú povinné podrobiť sa povinnému očkovaniu. Ak ide o maloletého, zodpovedá za plnenie povinnosti zástupca dieťaťa. Podľa názoru navrhovateľa povinnosť týkajúca sa povinného očkovania vymedzená zákonom nie je dostatočne špecifikovaná. Spôsob vykonávania očkovania, jeho druhy a kontrolu definuje Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení. Vyhláška tak ako všeobecne záväzný právny predpis nižšej právnej sily určuje povinnosť fyzických osôb podrobiť sa povinnému očkovaniu po dosiahnutí určitého veku. Vyhláška, upravuje teda spoločenský vzťah vo väčšom rozsahu než stanovuje zákon.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>K namietanému nesúladu napadnutej právnej úpravy s čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 2 ústavy ústavný súd konštatoval, že samotná povinnosť fyzických osôb podrobiť sa povinnému očkovaniu nie je ustanovená podzákonným predpisom, ale dostatočne konkrétne a určito použitím termínu „povinné očkovanie“ zákonom o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia. Tým splňa jednak požiadavku na ukladanie povinností ustanovenú v čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy, ale zároveň tiež požiadavku formy zákona na stanovenie medzi základných práv a slobôd ustanovenú v čl. 13 ods. 2 ústavy.</p> <p>Zákonné splnomocnenie na vydanie vykonávacieho právneho predpisu ministerstvom zdravotníctva je podľa názoru ústavného súdu dostatočne jasné, zrozumiteľné, nie je vágne a pri použití štandardných interpretačných techník výkladu textu právnej normy je možné spoľahlivo z jeho znenia vyvodiť právnu oblasť a okruh právnych vzťahov určených primárne zákonom o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, ktoré je ministerstvo zdravotníctva oprávnené bližšie regulovať prostredníctvom vydania podzákonného právneho predpisu.</p> <p>Ustanovenie § 6 vyhlášky upravujúcej prevenciu a kontrolu prenosných ochorení na základe špeciálnej delegácie nezakladá fyzickým osobám v súvislosti s povinným očkovaním novú povinnosť a nevybočuje z medzi splnomocňujúceho zákona, keďže len spresňuje pri jednej zo skupín očkovaní (i) proti akým prenosným ochoreniam, (ii) od akého veku a (iii) v akých časových intervaloch u cieľovej skupiny osôb (zo všetkých fyzických osôb) sa táto povinnosť podrobiť sa povinnému očkovaniu upravená zákonom bude vykonávať. Avšak takéto spresnenie nemá vplyv na samotnú, zákonom ustanovenú povinnosť všetkých fyzických osôb podrobiť sa tejto skupine očkovania (t. j. povinnému očkovaniu). V zmysle uvedeného je napadnutá právna úprava podľa názoru ústavného súdu v súlade s čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 2 ústavy.</p> <p>K namietanému nesúladu napadnutej právnej úpravy s čl. 40 ústavy ústavný súd zdôraznil, že právo na ochranu zdravia je obsahovo naplnené až vydaním zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia. Článok 40 ústavy upravuje primárne pozitívny záväzok štátu prijať takú právnu úpravu na úrovni zákona, ktorá zabezpečí ochranu zdravia obyvateľstva, a zabezpečiť zdravotnú starostlivosť. V tomto smere úprava povinného očkovania v zmysle § 51 ods. 1 písm. d) a § 62 písm. a) zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a § 6 vyhlášky upravujúcej prevenciu a kontrolu prenosných ochorení naplňajú tento pozitívny záväzok štátu.</p> <p>Ústavný súd prihliadol na skutočnosť, že právna úprava povinného očkovania na zákonnej úrovni v spojení s podzákonným vykonávacím právnym predpisom ukladá povinnosť lekára vykonávajúceho povinné očkovanie zohľadňovať pred povinným očkovaním prípadné známe zdravotné kontraindikácie. Zároveň nie je možné ustáliť a mať za preukázaný všeobecný negatívny vplyv očkovania na ľudí. Naopak, je preukázaný pozitívny vplyv povinného očkovania na predchádzanie vzniku a šírenia prenosných a smrteľných ochorení. Na základe uvedeného nemožno teda dospieť k záveru, že povinné očkovanie je v rozpore s čl. 40 ústavy. Ústavný súd tak ani nepristúpil k testu proporcionality, keďže právna úprava povinného očkovania jasne nezasahuje do jadra (podstaty) práva na ochranu zdravia v zmysle čl. 40 ústavy.</p> <p>Pokiaľ ide o namietaný nesúlad napadnutej právnej úpravy s čl. 15 ods. 1 ústavy ústavný súd konštatoval, že povinné očkovanie je síce zásahom do integrity človeka, avšak účelom a dôsledkom povinnosti podrobiť sa povinnému očkovaniu nie je ukončenie života alebo priama hrozba jeho ukončenia, ale naopak, účelom je život chrániť a predchádzať vzniku a šíreniu prenosných a smrteľných ochorení. Z tohto pohľadu povinnosť podrobiť sa povinnému očkovaniu nespadá pod rozsah ochrany čl. 15 ods. 1</p>

	<p>ústavy a nemôže byť s čl. 15 ods. 1 ústavy v nesúlade.</p> <p>Navrhovateľ tvrdil aj nesúlad napadnutej právnej úpravy s čl. 16 ods. 1 ústavy. V prejednávacom prípade sa do vzájomnej kolízie dostávajú dva ústavou chránené záujmy, pričom právo na súkromie je v tomto smere zákonom obmedzené v prospech verejného záujmu na ochrane obyvateľstva pred vznikom a šírením prenosných smrteľných ochorení stanovením povinnosti každej fyzickej osoby podrobiť sa povinnému očkovaniu. Úlohou ústavného súdu bolo preskúmať, či toto obmedzenie práva na súkromie je proporcionálne vo vzťahu k uprednostneniu verejného záujmu na ochrane obyvateľstva pred vznikom a šírením prenosných smrteľných ochorení.</p> <p>Ústavný súd sa preto na tomto mieste rozhodol aplikovať princíp proporcionality pozostávajúci z viacerých krokov. Prvým krokom je test dostatočne dôležitého cieľa, teda (i) test vhodnosti, t. j. či zásah smeruje k cieľu, ktorý je dostatočne dôležitý na ospravedlnenie zásahu, a (ii) test racionálnej väzby medzi zásahom a cieľom zásahu, t. j. či daným prostriedkom (v prerokovávanom prípade obmedzením práva na súkromie) možno dosiahnuť akceptovateľný cieľ (ochranu verejnosti pred vznikom a šírením prenosných smrteľných ochorení). Druhým krokom je test nevyhnutnosti, teda či nebolo možné použiť šetrnejší zásah. V treťom kroku nastupuje je test proporcionality v užšom slova zmysle ktorý zahŕňa jednak test zachovania maxima z obidvoch základných práv, a jednak tzv. Alexyho vážiacej formulu, ktorá pracuje s trojstupňovou stupnicou hodnôt: „nízka“, „stredná“ a „podstatná“. Intenzita zásahu do jedného základného práva sa dáva do pomeru s mierou uspokojiteľnosti druhého práva v kolízii, pričom intenzita zásahu a miera uspokojenia nadobúdajú jednu z hodnôt „nízka“, „stredná“ a „podstatná“.</p> <p>Na základe uvedených kritérií ústavný súd považoval zásah do súkromia v podobe povinnosti podrobiť sa povinnému očkovaniu za vhodný, pretože reálne umožňuje dosiahnuť legitímny cieľ spočívajúci v ochrane zdravia obyvateľov, resp. ochrane obyvateľstva pred vznikom a šírením prenosných smrteľných ochorení. Predmetný zásah do súkromia je nevyhnutný na dosiahnutie legitímneho cieľa, pretože k dnešnému dňu v súlade so stupňom poznania v danej oblasti a technickými a praktickými možnosťami vedného odboru medicíny neexistuje účinnejší spôsob predchádzania vzniku a šírenia prenosných smrteľných ochorení ako očkovanie. V prerokovanej veci je intenzita zásahu do práva na súkromie na prvý pohľad podstatná, pretože ide o zásah do telesnej integrity človeka (primárne dieťaťa) podaním farmaceutickej látky. S prihliadnutím na skutočnosť, že právna úprava ukladá povinnosť lekárovi vykonávajúceho povinné očkovanie vykonať pred povinným očkovaním lekárske vyšetrenie a zohľadňovať pred povinným očkovaním prípadné známe zdravotné kontraindikácie, že právny poriadok upravuje inštitút zodpovednosti za škodu spôsobenú postupom non lege artis a upravuje právo na odškodnenie bolesti poškodeného a za sťaženie spoločenského uplatnenia, mal ústavný súd za to, že intenzita zásahu do práva na súkromie je stredná až podstatná. Miera uspokojiteľnosti verejného záujmu na ochrane života a zdravia obyvateľstva predchádzaním vzniku a šíreniu prenosných smrteľných ochorení je pri povinnom očkovaní podstatná, pretože ide o najefektívnejší postup ako nielen priamo predchádzať vzniku a šíreniu prenosných smrteľných ochorení, ale aj postup, ktorým preukázateľne možno úplne eradikovať prenosné smrteľné ochorenia. Z uvedeného vyplýva, že podstatná miera uspokojiteľnosti verejného záujmu na ochrane života a zdravia obyvateľstva predchádzaním vzniku a šíreniu prenosných smrteľných ochorení prevažuje stredný až podstatný záujem na ochrane práva na súkromie fyzických osôb, a preto je nutné dať prednosť verejnému záujmu na ochrane života a zdravia obyvateľstva predchádzaním vzniku a šíreniu prenosných smrteľných ochorení zabezpečovaným povinným očkovaním. Na základe uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že napadnutá právna úprava je v súlade s čl. 16 ods. 1 ústavy.</p> <p>K namietanému nesúladu napadnutej právnej úpravy s čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy ústavný súd uviedol, že zákonodarca pri prijímaní právnej úpravy povinného očkovania konal na základe ústavy, v jej medziach a nedošlo k porušeniu žiadneho z princípov, ktoré je pri obmedzení základných práv a slobôd alebo ukladaní povinností fyzickým osobám povinný dodržať. Taktiež na základe právnej úpravy povinného očkovania nikto nie je nútený konať nič, čo by zákon neukladal. Preto považoval ústavný súd napadnuté právnu úpravu za súladnú s čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol tak, že návrhu Krajského súdu v Nitre nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú	Ústavný súd SR: PL. ÚS 7/96, PL. ÚS 16/05, PL. ÚS 126/07, PL. ÚS 15/98, PL. ÚS

judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	12/01, PL. ÚS 38/95, II. ÚS 152/08, II. ÚS 94/95, III. ÚS 351/2012. Ústavný súd Slovenska: U-I-127/01. ESLP: L. C. B. proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 23413/94, rozsudok z 9. 6. 1998; Osman proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 23452/94, rozsudok z 28. 10. 1998; Cemil Kilic proti Turecku a Mahmut Kaya proti Turecku, sťažnosti č. 22492/93 a 22535/93, rozsudok z 28. 3. 2000; Ismail Ertak proti Turecku, sťažnosť č. 20764/92, rozsudok z 9. 5. 2000; Velikova proti Bulharsku, č. 41488/98, rozsudok zo 16. 5. 2000; Akkoc proti Turecku, sťažnosti č. 22947/93 a 22948/93, rozsudok z 10. 10. 2000, Tas proti Turecku, sťažnosť č. 24396/94, rozsudok zo 14. 11. 2000, Gul proti Turecku, sťažnosť č. 22676/93, rozsudok zo 14. 12. 2000; Keenan proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 27229/95, rozsudok z 3. 4. 2001, Tanli proti Turecku, sťažnosť č. 26129/95, rozsudok z 10. 4. 2001; Calvelli a Ciglio proti Taliansku, sťažnosť č. 32967/96, rozsudok zo 17. 1. 2002; Abdurrahman Orak proti Turecku, sťažnosť č. 31889/96, rozsudok zo 14. 2. 2002; Paul a Andrey Edwards proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 46477/99, rozsudok zo 14. 3. 2002; Sabukterin proti Turecku, sťažnosť č. 27243/95, rozsudok z 19. 3. 2002; Mc Shane proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 43290/98, rozsudok z 28. 5. 2002; Oneryildiz proti Turecku, sťažnosť č. 48939/99, rozsudok z 18. 6. 2002; a Mastromatteo proti Taliansku, sťažnosť č. 37703/97, rozsudok z 24. 10. 2002, Bromily proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 33747/96, rozhodnutie z 23. 11. 1999, a Younger proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 57420/00, rozhodnutie zo 7. 1. 2003.
---	---

Uznesenia:

spisová značka	PL. ÚS 11/2012
sudca spravodajca	Lubomír Dobřík
druh konania	Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky - Ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie – návrh zamietnutý
dátum rozhodnutia	17. septembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	<p>čl. 5 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 13 ods. 2 až 4 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 4 písm. a) a c) Európskeho dohovoru o občianstve čl. 11 Európskeho dohovoru o občianstve</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol doručený návrh skupiny 30 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovatelia“), na začatie konania o súlade ustanovení § 9 ods. 1 písm. b), § 9 ods. 16, § 9 ods. 19, § 9b ods. 1 písm. d) a § 9b ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení zákona č. 250/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o štátnom občianstve“), s čl. 5 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 2, čl. 13 ods. 2 až 4 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „dohovor“) a čl. 4 písm. a) a c) a čl. 11 Európskeho dohovoru o občianstve (ďalej aj „dohovor o občianstve“).</p> <p>Ustanovenia zákona o štátnom občianstve, ktorých neústavnosť navrhovatelia namietali, sa dotýkajú straty štátneho občianstva, okolnosti tejto straty, či už vo forme prejavu</p>

	<p>občana, ktorý chce dobrovoľne smerovať k nadobudnutiu štátneho občianstva cudzieho štátu, alebo dobrovoľného nadobudnutia cudzieho štátneho občianstva. Tiež sa týkajú povinnosti občana oznámiť stratu štátneho občianstva orgánu verejnej moci, ktorým je obvodný úrad v sídle kraja, hrozby priestupku pri takomto neoznámení straty občianstva a výšky pokuty za takýto priestupok.</p> <p>Navrhovatelia primárne namietali nesúlad napadnutej právnej úpravy s čl. 5 ods. 1 a 2 ústavy, ktorý v otázke nadobudnutia a straty občianstva odkazuje na zákonnú úpravu a deklaruje nemožnosť odňatia štátneho občianstva Slovenskej republiky proti vôli občana.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Plénu ústavného súdu bol predložený na rozhodnutie návrh sudcu spravodajcu, ako aj protinávrh č. I a protinávrh č. II sudcu Lajosa Mészáros. Na rokovaní a rozhodovaní pléna ústavného súdu konaného 17. septembra 2014 boli prítomní jedenásti sudcovia. Za návrh sudcu spravodajcu alebo za niektorý z dvoch protinávrhov sudcu Lajosa Mészáros malo hlasovať minimálne 7 sudcov, inak je potrebné považovať návrh za zamietnutý. Pri hlasovaní o návrhu sudcu spravodajcu, ako ani pri hlasovaní o protinávrhoch sudcu Lajosa Mészáros nebola dosiahnutá nadpolovičná väčšina hlasov všetkých sudcov ústavného súdu.</p> <p><u>Vzhľadom na uvedené bol návrh skupiny 30 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky zamietnutý z procesných dôvodov.</u></p> <p>Na základe dohody pléna ústavného súdu boli do odôvodnenia uznesenia zahrnuté znenia všetkých uvedených návrhov.</p> <p>1. Sudca spravodajca navrhoval výrok nálezu, ktorým by plénum ústavného súdu návrhu navrhovateľov nevyhovelo.</p> <p>Pokiaľ ide o námietku nesúladu napadnutej právnej úpravy s čl. 5 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 2 a čl. 13 ods. 2 až 4 ústavy, návrh sudcu spravodajcu, ktorý sa s návrhom navrhovateľov nestotožnil, bol odôvodnený tým, že čl. 5 ods. 1 ústavy, predstavuje blanketovú normu splnomocňujúcu zákonodarcu, aby zákonom vymedzil podmienky nadobudnutia a straty štátneho občianstva Slovenskej republiky. Navrhovateľmi namietany nesúlad časti zákona o štátnom občianstve s čl. 5 ods. 1 ústavy neprichádza do úvahy z dôvodu, že ide o zákonnú úpravu v zmysle ústavných garancií pre úpravu nadobudnutia a straty občianstva. Spôsob úpravy štátneho občianstva je v plnom rozsahu v súlade s ústavnými princípmi a príkazmi, pokiaľ ide o zvolenú formu úpravy. Článok 5 ods. 2 ústavy zakazuje odňatie štátneho občianstva proti vôli osoby. Ústavná úprava čl. 5 ods. 2 ústavy obmedzuje zákonodarcu, aby pri prijímaní najmä trestnej legislatívy nemohol stanoviť popri iných trestoch aj trest straty občianstva ako sankciu. Zákonodarca reagoval na ústavnú úpravu odlišným termínom „strata“ štátneho občianstva, ktorý odlišil od ústavného termínu „odňatie“ štátneho občianstva. Nejde len o formálne vyjadrenie terminológie, ale aj o materiálny obsah, ktorý sa viaže na prejav vôle. Pojem „odňatie“, resp. „pozbavenie“ predpokladá vonkajší (spravidla mocenský) zásah extranea. „Stratiť niečo“ na rozdiel od pojmu „mať odňaté niečo“, resp. „byť pozbavený niečoho“, teda nepredpokladá vonkajší zásah tretej osoby.</p> <p>Keďže k spôsobu úpravy nemali navrhovatelia pripomienky, svoju námietku videli v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy. Námietka bola vznesená na spôsob vzniku preskúmvanej právnej úpravy. K posúdeniu kompetencie, či vydávajúcí orgán mal na takéto vydanie ústavou predpokladanú kompetenciu, sudca spravodajca v návrhu konštatoval, že predmetný zákon o štátnom občianstve bol schválený v národnej rade v zmysle čl. 72 ústavy, podľa ktorého je národná rada jediným ústavodarným a zákonodarným orgánom Slovenskej republiky. Pokiaľ ide o preskúmanie samotného legislatívneho procesu, vláda Slovenskej republiky zdôvodnila svoj návrh na skrátené legislatívne konanie možnosťou ohrozenia bezpečnosti Slovenskej republiky. Tento návrh bol riadne prerokovaný na zasadnutí vlády a po jeho schválení bol predložený na rozhodnutie národnej rady, ktorá svojím hlasovaním uznala predložené dôvody na skrátené legislatívne konanie. Vzhľadom na uvedené, pri rokovaní vlády a národnej rady bol zabezpečený postup predpokladaný právnym poriadkom Slovenskej republiky na schvaľovanie zákonov v skrátenom legislatívnom konaní.</p> <p>Pokiaľ ide o posúdenie obsahu napadnutých ustanovení zákona o štátnom občianstve, prijímanie zákonov patrí do výlučnej kompetencie Národnej rady Slovenskej republiky a samo osebe nie je spôsobilé porušiť práva podľa čl. 1 a čl. 12 ods. 4 ústavy.</p> <p>K namietanému nesúladu napadnutej právnej úpravy s čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy obsahuje návrh sudcu spravodajcu konštatáciu, že uplatnenie tohto základného práva je subsidiárne,</p>

to znamená, že iba ak fyzická osoba má iné právo, ktoré môže byť predmetom súdnej ochrany, vznikne osobe oprávnenie prístupu k súdu. Súdnej ochrane predchádza rozhodovacia činnosť orgánu verejnej správy. Keďže v danom prípade dochádza k zániku občianstva zákonom, vo veci absentuje rozhodovacia činnosť orgánu verejnej moci, a preto sa nemožno dožadovať súdnej ochrany. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti sústavne zdôrazňuje totožnosť garantovanej ochrany zaručenej čl. 46 ústavy s čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto sa uvedené dôvody vzťahujú aj na namietaný nesúlads napadnutej právnej úpravy s čl. 6 dohovoru.

Čl. 4 písm. a) dohovoru o občianstve uvádza právo každej fyzickej osoby na občianstvo. Z napadnutej právnej úpravy nevyplýva, že by občan nemal právo na občianstvo. Táto právna úprava je prioritne založená na slobodnej voľbe občianstva fyzickou osobou. Keďže rozhodnutie o voľbe občianstva a ukončenie občianstva ex lege preskúmaným zákonom nastáva v jednom okamihu, nedošlo ani nemôže dôjsť k stavu, že by sa táto osoba čo len na okamžik ocitla v stave bez občianstva, a je teda splnená aj podmienka uvedená pod čl. 4 písm. b) dohovoru o občianstve. K ukončeniu občianstva ex lege dochádza na základe predchádzajúceho prejavu vôle fyzickej osoby, ktorá si zvolila iné občianstvo. Je teda neprípustné a vylúčené viesť úvahu o tom, že nejaká fyzická osoba je zbavená svojvoľne občianstva. Preskúmaná právna úprava je v súlade s princípom obsiahnutým v čl. 4 písm. c) dohovoru o občianstve.

Podľa čl. 11 dohovoru o občianstve zmluvný štát zabezpečí, aby rozhodnutie o strate občianstva obsahovalo odôvodnenie. K zániku občianstva môže dôjsť aj ex lege, keď sa rozhodnutie nevydáva, a v tom prípade nemožno ani preskúmať takéto rozhodnutie.

2. Sudca Lajos Mészáros sa v protinávrhu č. I domáhal, aby ústavný súd zákonodarnú procedúru, ktorou boli prijaté napadnuté ustanovenia zákona o štátnom občianstve, posúdil ako nesúladsnú s čl. 1 ods. 1 a s čl. 2 ods. 2 ústavy.

Možnosť národnej rady uznieť sa na návrh vlády na skrátanom legislatívnom konaní o návrhu zákona je limitovaná požiadavkou splnenia podmienok, medzi ktoré patrí existencia „mimoriadnych okolností, keď môže dôjsť k ohrozeniu základných ľudských práv a slobôd alebo bezpečnosti alebo ak hrozia štátu značné hospodárske škody“. Vládny návrh na skrátané legislatívne konanie o vládnom návrhu novely zákona o štátnom občianstve vláda odôvodnila „bezpečnostným rizikom, ktoré vzniká z dôvodu možného hromadného udeľovania cudzieho štátneho občianstva občanom Slovenskej republiky. Predložený návrh zákona je predovšetkým reakciou na pripravované zmeny právnej úpravy udeľovania štátneho občianstva v Maďarskej republike.“ Pravdou je, že vláda konkretizovala skutočnosť, ktorú považovala za skutočnosť ohrozujúcu bezpečnosť štátu. Tou mala byť novela zákona o maďarskom štátnom občianstve prijatá v tom čase v Maďarsku. Uvedeným by bol však naplnený iba atribút realnosti potenciálneho ohrozenia bezpečnosti. Jeho ďalšie atribúty – konkretizácia spôsobu ohrozenia bezpečnosti a bezprostrednosť ohrozenia bezpečnosti – neboli preukázané.

Národná rada Slovenskej republiky tým, že sa uzniesla a prijala novelu zákona o štátnom občianstve v rámci skrátaného legislatívneho konania, hoci na to neboli splnené podmienky, nedodrжала príkaz ustanovený čl. 2 ods. 2 ústavy a zároveň neopodstatnene zasiahla do práva strán zúčastnených na parlamentnej procedúre na oboznámenie sa s prerokovávanou vecou a zároveň práva sa k veci vyjadriť, neopodstatnene obmedzila otvorenú diskusiu zástancov konkurenčného názoru, neopodstatnene obmedzila právo parlamentnej menšiny (parlamentnej opozície) na prezentovanie názoru, a tým aj kontrolu vládnucej väčšiny, a neopodstatnene obmedzila právo občianskej spoločnosti na oboznámenie sa s procesom tvorby práva a predkladanou zákonnou úpravou, čím porušila čl. 1 ods. 1 ústavy.

3. Vzhľadom na to, že protinávrh č. I sudcu Lajosa Mészárosa nebol plénom ústavného súdu schválený, keďže zaň nehlasovala nadpolovičná väčšina všetkých sudcov ústavného súdu, predložil sudca Lajos Mészáros plénu ústavného súdu protinávrh č. II. Podstatou protinávrhu č. II bol návrh na vyslovenie nesúladsu samotnej podstaty napadnutej právnej úpravy, teda ustanovení zákona o štátnom občianstve s ústavou a dohovorom o občianstve.

Ako prvou sa protinávrh č. II zaoberal námietkou navrhovateľov týkajúcou sa spôsobu schválenia návrhu novely zákona o štátnom občianstve v skrátanom legislatívnom konaní, na ktoré podľa ich názoru neboli splnené podmienky ustanovené rokovacím poriadkom.

Ústavný súd volí zdržanlivý prístup k posudzovaniu legislatívneho procesu, majúci na

mysli minimalizáciu zásahov do právomoci iných orgánov. V danej veci nemožno považovať za neobhájiteľný názor národnej rady, že prijatie zákona v susednom štáte, o to viac v štáte národa, ktorého príslušníci tvoria významnú národnostnú menšinu a teda nie nepodstatný podiel občanov Slovenskej republiky, vrátane nositeľov verejných funkcií, na základe ktorého majú títo príslušníci právo získať štátne občianstvo tohto susedného štátu, môže predstavovať bezpečnostné riziko, teda ohrozenie bezpečnosti Slovenskej republiky.

Z odôvodnenia protinávruhu č. II ďalej vyplýva, že dohovor o občianstve by mohol mať prednosť pred zákonom, a teda zakladať nesúlady zákona so sebou samým len vtedy, ak by sám bol „medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách“ a zároveň zabezpečoval väčší rozsah ústavných práv a slobôd. Medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách v zmysle čl. 154c ústavy treba v každom prípade rozumieť takú medzinárodnú zmluvu, ktorá priznáva jednotlivcom voči štátu podobné verejné subjektívne práva, aké ústava považuje za „základné práva a slobody“, alebo ktorá aspoň zaväzuje štáty na ich priznanie. Účelom čl. 11 dohovoru o občianstve je zabezpečiť, aby vo vnútroštátnom právnom poriadku bolo jednotlivcom zaručené obsahovo podobné verejné subjektívne právo, aké je ústavne zaručené v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, resp. ako sú tieto ustanovenia interpretované v judikatúre ústavného súdu. Dohovor o občianstve tak možno v čl. 11 považovať za „medzinárodnú zmluvu o ľudských právach a základných slobodách“ v zmysle čl. 154c ods. 1 ústavy.

Druhou podmienkou, na základe ktorej majú medzinárodné zmluvy ratifikované a vyhlásené pred 1. júlom 2001 prednosť pred zákonom, je zabezpečovanie väčšieho rozsahu ústavných práv a slobôd. Čl. 11 dohovoru o občianstve nezaručuje väčší rozsah práv než príslušné zákony Slovenskej republiky, najmä správny poriadok a zákon o štátnom občianstve. V dôsledku toho ho nemožno považovať za medzinárodnú zmluvu, ktorá by mala za podmienky čl. 154c ods. 1 ústavy prednosť pred zákonom a ktorá by tak mohla byť spôsobilou nadradenou referenčnou normou, vo vzťahu ku ktorej by sa mal posudzovať súlad zákonov.

Obsahom čl. 4 písm. a) a b) dohovoru o občianstve je jednak právo na občianstvo, jednak zákaz svojvoľného zbavenia štátneho občianstva. Ústava neobsahuje výslovnú úpravu prvého uvedeného práva, obsahu druhej právnej normy sa čiastočne približuje ustanovenie čl. 5 ods. 2 ústavy. Preto je v prvom rade potrebné zaoberať sa otázkou, či záruka čl. 5 ods. 2 ústavy možno považovať za základné právo a slobodu v zmysle ústavy. Formulácia uvedeného ustanovenia („Nikomu nemožno...“) naznačuje jednoznačnú ochranu individuálnej právnej pozície, pretože je zhodná s formuláciou iných ustanovení ústavy zaradených v druhej hlave a jednoznačne zaručujúcich základné práva a slobody. Ustanovenie čl. 5 ods. 2 ústavy zaručuje ústavne chránené verejné subjektívne právo na to, aby žiadnemu štátnemu občanovi Slovenskej republiky nebolo odňaté jeho štátne občianstvo, a toto právo treba považovať za postavené na roveň základným právam a slobodám so všetkými dôsledkami, ktoré z toho vyplývajú. Nemožno dospieť k záveru, že by dohovor o občianstve v čl. 4 písm. a) alebo c), ktoré navrhovatelia označili za referenčnú normu, zaručoval väčší rozsah práv a slobôd ako súčasný zákon o štátnom občianstve.

Dohovor o občianstve bol v aktuálnom znení dojednaný v roku 1997, teda viac než šesť rokov po tom, ako bola do slovenského právneho poriadku zavedená formulácia použitá v čl. 5 ods. 2 ústavy. Už v dôsledku toho nie je možné vykladať toto ustanovenie, pojmy v ňom použité či jeho účel cez prizmu úpravy dohovoru o občianstve, pretože nemožno vôbec identifikovať, že by ústavodarca pri jeho schvaľovaní chcel z akéhokoľvek dôvodu zosúladiť slovenskú ústavnú úpravu s úpravou v medzinárodnom dohovore, ktorý v danom čase nebol ešte ani v štádiu príprav. Hoci dohovor o občianstve v čl. 7 ods. 1 písm. a) umožňuje štátu ustanoviť, že dobrovoľné nadobudnutie cudzieho štátneho občianstva má za následok stratu alebo možnosť odňatia doterajšieho štátneho občianstva, nemožno z toho vyvodit' nič pre interpretáciu čl. 5 ods. 2 ústavy. Najmä z toho nemožno vyvodit', že by dohovor o občianstve v týchto prípadoch predpokladal, že takáto strata alebo odňatie štátneho občianstva je v súlade s vôľou dotknutého občana, resp. sa nedeje proti jeho vôli.

Národná rada i vláda uvádzajú, že napadnutá úprava sleduje legitímny záujem na obmedzení dvojitého občianstva, ktoré so sebou prináša negatíva najmä pre dotknutú osobu. Národná rada i vláda tak v podstate neidentifikujú verejný záujem, ale tvrdia, že takéto následky si vyžaduje individuálny záujem práve tých osôb, ktoré budú stratou štátneho občianstva Slovenskej republiky v dôsledku nadobudnutia štátneho občianstva

	<p>cudzieho štátu dotknuté.</p> <p>Z ustanovenia § 9 ods. 3 zákona o štátnom občianstve vyplýva, že v určitých prípadoch Slovenská republika považuje iné verejné záujmy, najmä záujem na dokončení trestného stíhania alebo na výbere daní a iných verejných dávok, za natoľko významné, že neumožňujú štátnemu občanovi byť prepustený zo štátneho zväzku. Avšak osoba, ktorá nadobudne cudzie štátne občianstvo prejavom vôle, stráca štátne občianstvo Slovenskej republiky automaticky, čím sa automaticky vyvážuje aj z obmedzení upravených v § 9 ods. 3 zákona o štátnom občianstve.</p> <p>Vzhľadom na uvedené dôvody dospel sudca Lajos Mészáros vo svojom II. protinávrhu k záveru, že ustanovenie § 9 ods. 1 písm. b) a § 9 ods. 16 zákona o štátnom občianstve nie sú v súlade s čl. 5 ods. 2 ústavy.</p> <p>Vo vzťahu k tvrdeniu o nevykonateľnosti napadnutej právnej úpravy, protinávrh č. II uvádza, že sama okolnosť, že zákon o štátnom občianstve v § 9 ods. 19 ukladá tomu, kto stratil štátne občianstvo, bezodkladne oznámiť túto skutočnosť okresnému úradu v sídle kraja, nemôže spôsobovať pochybnosti o vykonateľnosti napadnutej právnej úpravy</p> <p>Podľa odôvodnenia protinávrhu II sa nemožno stotožniť s tvrdením navrhovateľov, že napadnutá úprava je v nesúlade s čl. 12 ods. 2 a čl. 13 ods. 3 ústavy tým, že v dôsledku svojej nevykonateľnosti vytvára tri nerovnaké skupiny obyvateľov: tí, ktorí nadobudli cudzie občianstvo pred účinnosťou novely zákona o štátnom občianstve, a majú tak legálne dvojité štátne občianstvo, tí, ktorí ho nadobudli neskôr, no jeho nadobudnutie neohlásili, takže vystupujú ako štátni občania de facto, a tí, ktorí ho nadobudli a nadobudnutie riadne ohlásili.</p> <p>Z ustanovenia čl. 46 ods. 1, ani čl. 46 ods. 2 ústavy nemožno vyvodit' požiadavky, aby určité právne následky vždy nastávali len v dôsledku vydania individuálneho právneho aktu, teda aby všetky práva a povinnosti adresátov (verejno)právnych noriem vznikali len v dôsledku (konštitutívnych) individuálnych právnych aktov orgánov verejnej moci (súdob alebo iných). Navrhovateľmi namietaný nesúlad určitej normy s čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy tak nemôže vyplývať len z toho, že táto norma viaže konkrétne právne následky priamo na splnenie určitých objektívnych predpokladov (na naplnenie znakov skutkovej podstaty) aj bez toho, aby tieto následky boli vyslovené individuálnym právnym aktom.</p> <p>Ten, kto sa chce brániť proti strate štátneho občianstva podľa § 9 ods. 1 písm. b) a ods. 16 zákona o štátnom občianstve, môže tak urobiť uplatnením svojho práva na vydanie osvedčenia o štátnom občianstve, o ktorom rozhodne príslušný orgán.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdob</p>	<p>Ústavný súd SR: PL. ÚS 16/08, PL. ÚS 48/03, PL. ÚS 23/05, PL. ÚS 12/97, PL. ÚS 14/98, PL. ÚS 8/96, PL. ÚS 15/98, PL. ÚS 19/98, PL. ÚS 109/2011, PL. ÚS 15/98, PL. ÚS 6/09, PL. ÚS 95/2011, PL. ÚS 13/2012, I. ÚS 17/99, I. ÚS 17/01, I. ÚS 3/98, I. ÚS 4/02, I. ÚS 313/2012, II. ÚS 23/96, II. ÚS 91/08, II. ÚS 161/09, II. ÚS 8/01, II. ÚS 14/01, II. ÚS 7/02, II. ÚS 6/03, III. ÚS 43/03, III. ÚS 97/2010, III. ÚS 344/2013, III. ÚS 400/08 IV. ÚS 11/04, IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 138/03, Ústavný súd ČR: Pl. ÚS 77/06, Pl. ÚS 55/10, Pl. ÚS 5/95, Nemecký Spolkový ústavný súd: 2 BvR 669/04 ESEP: Fehér č. 14927/12, Dolník č. 30415/12 Súdny dvor Európskej únie: Micheletti a i. C-369/90 Zb. s. I – 4239, Janko Rottman proti Slobodnému štátu Bavorsko C-135/08,</p>

<p>spisová značka</p>	<p>PLz. ÚS 5/2014</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Ludmila Gajdošíková</p>
<p>druh konania</p>	<p>Podľa čl. 131 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ústavný súd rozhoduje v pléne o zjednocovaní právnych názorov senátov.</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>uznesenie – návrh zamietnutý</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>17. decembra 2014</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky</p>

	<p> čl. 2 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd </p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Vzhľadom na to, že bývalý IV. senát Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou dospel k právnenému názoru, ktorý je odchylný od právneho názoru bývalého II. senátu ústavného súdu vyjadreného v náleze č. k. II. ÚS 338/2012-51 z 24. januára 2013, a senát príslušný podľa aktuálneho rozvrhu práce je povinný sťažnosť predbežne prerokovať a o nej rozhodnúť, sudkyňa spravodajkyňa v danej veci v súlade s § 6 zákona o ústavnom súde predložila plénu ústavného súdu návrh na zjednotenie odchylných právnych názorov.</p> <p>Navrhla, aby plénum ústavného súdu v záujme zjednotenia odchylných právnych názorov senátov prijalo toto zjednocujúce stanovisko:</p> <p>„1. Uplatňovanie prísnejšieho právneho režimu v správnych konaniach upravených osobitným predpisom ako v tých, ktoré sa spravujú zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, nemôže mať za následok porušenie základného práva účastníkov týchto konaní na súdnu a inú právnu ochranu garantovanú v čl. 46 ods. 1 ústavy, ak sa v nich postupuje v súlade s relevantnými procesnými právnymi normami.</p> <p>2. Ak pre zastupovanie v správnom (daňovom) konaní zákon pre plnomocenstvo vyžaduje písomnú formu a úradné overenie podpisu splnomocniteľa alebo inú zákonom ustanovenú požiadavku, úkony vykonané splnomocniteľom na základe právne neperfektného, resp. neexistujúceho plnomocenstva, nemožno konvalidovať dodatočným schválením splnomocniteľa. Neakceptovanie dodatočného schválenia takto urobených úkonov príslušným správnym orgánom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia základného práva na súdnu a inú ochranu splnomocniteľa.“</p>
ratio decidendi	<p>Podľa čl. 131 ods. 1 druhej vety ústavy sa plénum ústavného súdu uznáša nadpolovičnou väčšinou všetkých sudcov. Keďže s návrhom sudkyne spravodajkyne v hlasovaní nevyslovila súhlas nadpolovičná väčšina všetkých sudcov, <u>návrh bol zamietnutý.</u></p> <p>Právny názor bývalého II. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky, ku ktorému dospel pri rozhodovaní veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 338/2012.</p> <p>Ústavnému súdu bola doručená sťažnosť sťažovateľky, ktorou namietala porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva zaručeného v čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 152 ods. 4 a čl. 154c ods. 1 ústavy rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).</p> <p>Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že rozhodnutím správneho orgánu bol znížený nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty uvedenej v daňovom priznaní sťažovateľky. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka odvolanie a predložila plnomocenstvo na podanie odvolania pre advokátsku kanceláriu. Správny orgán zamietol odvolanie sťažovateľky ako podané nepríslušnou osobou. Žalobou o preskúmanie zákonnosti správneho rozhodnutia sa sťažovateľka domáhala, aby krajský súd zrušil rozhodnutie správneho orgánu. Krajský súd žalobe vyhovel. Proti tomuto rozsudku podal správny orgán odvolanie, na základe ktorého najvyšší súd ako súd odvolací rozhodnutie prvostupňového súdu zmenil tak, že žalobu sťažovateľky zamietol. Najvyšší súd dospel k záveru, že správny orgán rozhodol v súlade so zákonom, keď odvolanie sťažovateľky zamietol, poukazujúc v odôvodnení na to, že „nie je právne možné, aby splnomocniteľ dodatočne schválil úkony vykonané splnomocniteľom na základe právne neperfektného, resp. neexistujúceho plnomocenstva, u ktorého úradné overenie podpisu splnomocniteľa je jeho zákonnou náležitosťou. Vzhľadom na uvedený prísnejší právny režim nie je možné dodatočne odstraňovať vady, prípadne nedostatky v rozsahu plnomocenstva v daňovom konaní tak, ako to uskutočňoval žalobca plnomocenstvom udeleným zo dňa 24. 05. 2006.“</p> <p>Bývalý II. senát ústavného súdu rozhodol, že základné práva sťažovateľky zaručené v čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 152 ods. 4 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu porušené boli,</p>

	<p>rozsudok najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Svoje rozhodnutie odôvodnil okrem iného poukázaním na to, že „výklad právneho predpisu nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva“, a dokonca aj v prípade medzery právnej úpravy „je potrebné použiť taký výklad, ktorý by základné právo neporušoval, ale naopak, garantoval“. Bývalý II. senát ústavného súdu dospel k záveru, že „výklad najvyššieho súdu týkajúci sa dodatočného odstránenia nedostatkov zákonných náležitostí plnomocenstva pre potreby daňového konania, podľa ktorého sa daňovému subjektu takéto právo nepriznáva (poukazom na prísnejší právny režim plnomocentiev v daňovom konaní), nie je v súlade s ústavnými garanciami čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy“. Najvyšší súd „vyložil ustanovenia zákona o správe daní ústavne nekonformným spôsobom, čím porušil základné práva sťažovateľky 1 zaručené v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s jej čl. 152 ods. 4 ústavy, a tiež neuviedol legitímne a ústavne akceptovateľné dôvody takéto výkladu“.</p> <p>Právny názor bývalého IV. senátu ústavného súdu, ku ktorému dospel pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 190/2011</p> <p>Ústavnému súdu bola doručená sťažnosť sťažovateľky 2, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení so základným právom vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s právom pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom najvyššieho súdu a jeho rozsudkom. Sťažovateľka, konštatovala, že právna úprava všeobecného zastúpenia v daňovom konaní prešla koncepčnou zmenou a „po novom“ sa pre toto zastúpenie úradne overený podpis na plnomocenstve nevyžaduje, s výnimkou zastúpenia účastníka na dražbe podľa § 122 citovaného zákona.</p> <p>Sťažovateľke 2 bol doručený dodatočný platobný výmer, ktorým jej správca dane vyrubil rozdiel dane z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti a rozdiel daňového bonusu. Voči uvedenému dodatočnému platobnému výmeru, podala prostredníctvom advokátskej kancelárie v zákonnej lehote 15 dní – odvolanie, ku ktorému bolo dodatočne doložené plnomocenstvo na zastupovanie sťažovateľky 2 advokátskou kanceláriou, a to s úradným overením pravosti podpisu. Toto odvolanie však Daňový úrad zamietol s tým odôvodnením, že toto odvolanie bolo „podané osobou na to nepríslušnou – advokátskou kanceláriou, ktorá bola splnomocnená zastupovať sťažovateľku 2 až po uplynutí lehoty na podanie odvolania voči doručenému platobnému výmeru. Voči predmetnému procesnému rozhodnutiu DÚ sťažovateľka 2 podala žalobu na krajský súd. Krajský súd túto žalobu zamietol a tento jeho zamietavý rozsudok bol potvrdený i ústavnou sťažnosťou napádaným rozsudkom najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Z dôvodu, že nie je právne možné, aby splnomocniteľ dodatočne schválil úkony vykonané splnomocniteľom na základe právne neperfektného, resp. neexistujúceho plnomocenstva, u ktorého úradné overenie podpisu splnomocniteľa je jeho zákonnou záležitosťou.</p> <p>Bývalý IV. senát ústavného súdu dospel k záveru, že argumentácia použitá v odôvodnení rozsudku najvyššieho súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu je dostatočne presvedčivá a ústavne udržateľná. Z ústavnoprávneho hľadiska podľa jeho názoru niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery vyjadrené v napadnutom rozsudku najvyššieho súdu. V okolnostiach danej veci preto nič nesignalizuje, že by napadnutým uznesením najvyššieho súdu mohlo dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľky 2 podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj čl. 1 dodatkového protokolu. Skutočnosť, že sťažovateľka 2 sa s právnymi názormi najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto názorov a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právne názory najvyššieho súdu svojimi vlastnými.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	<p>ÚS SR: II. ÚS 148/06, I. ÚS 361/2010, II. ÚS 31/04, IV. 115/03, III. ÚS 60/04, I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97</p>

spisová značka	PL. ÚS 54/2014
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky - Ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	uznesenie – odmietnuté
dátum rozhodnutia	17. decembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 30 ods. 1, 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ namietal nezákonnosť volieb do Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Devínska Nová Ves, ku ktorej malo dôjsť v dôsledku toho, že</p> <ol style="list-style-type: none"> v priebehu hlasovania sa kandidát na starostu a dovtedajší starosta mestskej časti Bratislava-Devínska Nová Ves M. J. opakovane zdržiaval vo volebných miestnostiach viacerých volebných okrskov, v ktorých mal priamo bližšie neurčeným spôsobom „inštruovať“ zapisovateľov volebných komisií; hlasovacie lístky pre voľby boli už 11. novembra 2014 voľne umiestnené v nezabezpečenej zasadačke Miestneho úradu mestskej časti Bratislava-Devínska Nová Ves, ktorá bola prístupná počas presne nezisteného počtu dní zamestnancom tohto miestneho úradu, členom odborných komisií tejto mestskej časti a návštevníkom uvedeného miestneho úradu; predseda miestnej volebnej komisie Bratislava-Devínska Nová Ves B. C. vyhotovil na požiadanie L. H. osobne fotokópiu zápisnice o výsledku volieb a tiež podrobné výsledky volieb vo volebnom obvode Bratislava-Devínska Nová Ves v členení podľa okrskov, pričom rovnopis zápisnice, z ktorého bola kópia vyhotovená, pozostával z piatich listov papiera, ktoré neboli spolu neoddeliteľne zviazané ani nijako pevne spojené, a na poslednej strane voľného piateho listu papiera boli podpisové doložky a podpisy piatich členov miestnej volebnej komisie a zapisovateľky tejto komisie; zo šiestich členov miestnej volebnej komisie Bratislava-Devínska Nová Ves by minimálne traja pociťovali prípadný volebný neúspech kandidátov za koalíciu SIEŤ, SDKÚ-DS, SaS a MOST – HÍD ako svoju vlastnú ujmu.
ratio decidendi	<p>Právomoc zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné podľa § 63 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uplatní ústavný súd v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou len vtedy, ak k porušeniu zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“) dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Na uplatnenie tohto oprávnenia ústavného súdu sa vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb. Nie každé porušenie volebného zákona teda vyvoláva nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len také závažné porušenie volebného zákona, ktoré už spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.</p> <p>Aby ústavný súd vyhovel volebnej sťažnosti, musia byť splnené tri základné predpoklady: a) zistenie protizákonnosti volieb, t. j. porušenie zákonov upravujúcich organizáciu a priebeh volieb, b) príčinná súvislosť medzi zistenou protizákonnosťou volieb a sťažovateľom namietanou neplatnosťou volieb, resp. voľby kandidáta, a c) intenzita protizákonnosti volieb, ktorá už spochybňuje výsledky volieb a ktorá odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú (boli) prejavom skutočnej vôle voličov.</p> <p>Vo vzťahu k voľbám, ktorých výsledok už bol uverejnený v zmysle príslušných ustanovení volebného zákona, platí prezumpcia ich ústavnosti a zákonnosti, ktorá platí dovtedy, kým ústavný súd o voľbách napadnutých volebnou sťažnosťou rozhodne inak ako zamietnutím sťažnosti.</p> <p>K jednotlivým námietkam sťažovateľa ústavný súd uviedol:</p> <p>Podľa zistenia ústavného súdu M. J. v komunálnych voľbách konaných 15. novembra</p>

	<p>2014 nebol zaregistrovaný ako kandidát na poslanca Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Devínska Nová Ves, čo znamená, že nebol politickým protivníkom sťažovateľa v týchto voľbách. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť je podľa názoru ústavného súdu zrejmé, že údajnou prítomnosťou M. J. vo volebných miestnostiach vo viacerých volebných okrskoch k narušeniu alebo ohrozeniu slobodnej súťaže politických síl a porušeniu princípu rovnosti vo voľbách na funkciu poslanca do uvedeného miestneho zastupiteľstva dôjsť nemohlo.</p> <p>Preukázanie uskladnenia volebnej dokumentácie v nezabezpečenej zasadačke Miestneho úradu mestskej časti Bratislava-Devínska Nová Ves, t. j. preukázanie možnosti zneužitia volebných materiálov, síce možno označiť za potencionálnu volebnú vadu, avšak podľa názoru ústavného súdu táto vada sama osebe nie je spôsobilá vyvolať dôvodnú pochybnosť o zneužití tejto volebnej dokumentácie, resp. o zneužití hlasovacích lístkov pracovníkmi uvedeného miestneho úradu alebo tretími osobami, ktorého výsledkom by bolo konanie majúce dopad, resp. vplyv na samotný výsledok volieb. V rámci svojej argumentácie teda sťažovateľ predostrel určitú skutkovú konštrukciu spočívajúcu v existencii možnosti neoprávnenej manipulácie s hlasovacími lístkami, avšak nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by objektívne mohli zakladať aspoň náznak dôvodného podozrenia, že k zneužitiu hlasovacích lístkov, resp. nezákonnej manipulácii s hlasovacími lístkami, v uvedenom prípade došlo, a preto túto námietku možno podľa ústavného súdu označiť za špekulatívnu, nemajúcu žiaden právny význam.</p> <p>Skutková konštrukcia, ktorou je sťažovateľom naznačovaná existencia možnosti úpravy volebných výsledkov z dôvodu nezviazania zápisnice o výsledku volieb pozostávajúcej z viacerých strán, nie je sama osebe schopná poskytnúť dostatočný základ pre spochybnenie volebných výsledkov, a preto uvedenú námietku ústavný súd považoval za špekulatívnu a bez právneho významu.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že spôsob kreovania miestnej volebnej komisie aj zloženie miestnej volebnej komisie Bratislava-Devínska Nová Ves bolo odrazom spektra aktívnych politických síl zúčastnených na voľbách v danom volebnom obvode. Skutočnosť, že určité politické subjekty sa v rámci politickej súťaže spojili pre účely presadenia spoločného kandidáta, čo sa následne prejavilo aj v samotnom zložení miestnej volebnej komisie, sama osebe podľa názoru ústavného súdu nemôže viesť k záveru o porušení volebného zákonodarstva.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu tvrdenia sťažovateľa, na základe ktorých namietal nezákonnosť volieb na funkciu poslanca do Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Devínska Nová Ves konaných 15. novembra 2014, nepredstavujú v okolnostiach daného prípadu také porušenia ústavy a volebného zákona, ktorých rozsah a intenzita by mohli podstatným spôsobom reálne ovplyvniť, kto bol v napadnutých voľbách zvolený za poslanca Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Devínska Nová Ves.</p> <p><u>Plénum ústavného súdu preto sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú odmietlo.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	ÚS SR: PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 50/99, PL. ÚS 118/07, PL. ÚS 3/2010, PL. ÚS 100/07.

spisová značka	PL. ÚS 55/2014
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky - Ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	uznesenie – odmietnuté
dátum rozhodnutia	17. decembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 30 ods. 1, 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola doručená sťažnosť

	<p>M. H. (ďalej len „sťažovateľ“), za účasti J. J., I. Š., T. T. (spolu ďalej len „odporcovia“), pre nezákonnosť volieb poslancov Mestského zastupiteľstva mesta Vysoké Tatry (ďalej len „voľby poslancov“) konaných 15. novembra 2014.</p> <p>Podľa názoru sťažovateľa výsledky volieb poslancov v 5. volebnom obvode sú nesprávne, pretože sčítavanie hlasov nebolo uskutočnené na základe princípu „štyroch očí“, teda hlasovacie lístky pri ich sčítaní videl len jeden člen okrskovej volebnej komisie a druhý jej člen len zaznamenával, čo mu bolo diktované, čím vznikol priestor pre chybnosť sčítavania hlasov. Uvedené skutočnosti vyplynuli zo zistení pozorovateľov, ktorí boli pri sčítaní prítomní so súhlasom okrskovej volebnej komisie (J. P. a J. O.). Okrsková volebná komisia vo volebnom okrsku č. 6 uskutočnila spolu tri sčítania hlasov s tromi rozličnými výsledkami. Prvé kontrolné prepočítanie platne odovzdaných hlasov bolo vykonané na podnet J. O. pre podozrenie z chybnosti prvého sčítania. Druhé prepočítanie hlasov navrhla po telefonickom dohovore I. B., predsedníčka miestnej volebnej komisie, a jeho výsledok bol zaznamenaný v zápisnici okrskovej volebnej komisie napriek tomu, že bol odlišný od predchádzajúcich dvoch sčítaní hlasov. Uvedené odlišné výsledky spočívali tak v celkovej počte platných hlasov, ako aj v poradí a počte odovzdaných hlasov pre jednotlivých kandidátov na poslancov. Podľa informácií poskytnutých pozorovateľmi bol v rámci jedného zo sčítaní hlasov medzi zvolenými poslancami za 5. volebný obvod aj sťažovateľ.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Právomoc zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné uplatní ústavný súd v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou len vtedy, ak k porušeniu zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“) dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Na uplatnenie tohto oprávnenia ústavného súdu sa vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb. Nie každé porušenie volebného zákona teda vyvoláva nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len také závažné porušenie volebného zákona, ktoré už spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.</p> <p>Aby ústavný súd vyhovel volebnej sťažnosti, musia byť splnené tri základné predpoklady: a) zistenie protizákonnosti volieb, t. j. porušenie zákonov upravujúcich organizáciu a priebeh volieb, b) príčinná súvislosť medzi zistenou protizákonnosťou volieb a sťažovateľom namietanou neplatnosťou volieb, resp. voľby kandidáta, a c) intenzita protizákonnosti volieb, ktorá už spochybňuje výsledky volieb a ktorá odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú (boli) prejavom skutočnej vôle voličov.</p> <p>Ústavný súd sa zaoberal v podstate jedinou námietkou sťažovateľa, a to tvrdeným pochybením okrskovej volebnej komisie volebného okrsku č. 6 pri sčítaní hlasovacích lístkov, pričom zistenie výrazných rozdielov oproti výsledkom uvedeným v zápisnici o hlasovaní by potenciálne mohlo byť dôvodom na zrušenie rozhodnutia volebnej komisie v časti týkajúcej sa poslancov zvolených za 5. volebný obvod do Mestského zastupiteľstva mesta Vysoké Tatry vzhľadom na rozdiel v počte hlasov odovzdaných sťažovateľovi (237) oproti poslednému zvolenému kandidátovi na poslanca Mestského zastupiteľstva mesta Vysoké Tatry (239).</p> <p>Ústavný súd si vyžiadal od mesta Vysoké Tatry volebnú dokumentáciu odovzdanú okrskovou volebnou komisiou vo volebnom okrsku č. 6 (piaty volebný obvod) z volieb uskutočnených 15. novembra 2014. Po prepočítaní všetkých platných hlasovacích lístkov pre kandidátov na poslancov do mestského zastupiteľstva (769) a hlasovacích lístkov vyhodnotených ako neplatné (3) zistil, že počet hlasovacích lístkov predložených na kontrolné sčítanie uvedený v zápisnici o hlasovaní z 15. novembra 2014 sa zhoduje s počtom platných a neplatných hlasovacích lístkov zisteným pri prepočítaní hlasovacích lístkov na ústavnom súde. Do mestského zastupiteľstva boli vo voľbách uskutočnených 15. novembra 2014 za piaty volebný obvod zvolení 3 poslanci. Počet hlasov potrebných na zvolenie za poslanca mestského zastupiteľstva za piaty volebný obvod sa pohyboval od 239 do 264 platných hlasov. Kandidáti, ktorí neboli zvolení za poslancov, boli celkovo desiat, sťažovateľ ako prvý z náhradníkov získal 237 hlasov (podľa zápisnice o hlasovaní). Pri porovnaní výsledkov prepočítania hlasovacích lístkov za poslancov mestského zastupiteľstva uskutočneného na ústavnom súde 9. decembra 2014 s</p>

	<p>výsledkami uvedenými v zápisnici okrskovej volebnej komisie o hlasovaní z 15. novembra 2014 neboli zistené žiadne odlišnosti, čím je vylúčená možnosť hrubého alebo závažného porušenia volebného zákona, ku ktorému podľa tvrdenia sťažovateľa malo dôjsť nesprávnym sčítaním hlasovacích lístkov členmi okrskovej volebnej komisie vo volebnom okrsku č. 6.</p> <p><u>Plénum ústavného súdu preto sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú odmietlo.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	<p>ÚS SR: PL. ÚS 18/07, PL. ÚS 34/99, PL. ÚS 82/07, PL. ÚS 21/94, PL. ÚS 19/98, PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 50/99, PL. ÚS 73/07.</p>

spisová značka	PL. ÚS 9/2015
sudca spravodajca	Ivetta Macejková
druh konania	Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky - Ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	uznesenie – odmietnuté
dátum rozhodnutia	21. januára 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 30 ods. 1, 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola doručená sťažnosť P. L., M. K. a J. M. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú neústavnosť a nezákonnosť volieb poslancov Mestského zastupiteľstva mesta Trenčianske Teplice konaných 15. novembra 2014. Sťažnosť smeruje proti zvoleným kandidátom vo voľbách poslancov Mestského zastupiteľstva mesta Trenčianske Teplice, ktorými sú D. Ď., D. Ž., K. H., K. M., M. T., M. L., M. P., P. S., P. Ď., R. K. a T. D.</p> <p>Predmetom konania ústavného súdu bolo preskúmanie dôvodnosti námietok sťažovateľov, ktorými spochybnili ústavnosť a zákonnosť volieb poslancov Mestského zastupiteľstva mesta Trenčianske Teplice konaných 15. novembra 2014, a to z hľadiska ich možného reálneho vplyvu na výsledok napádaných volieb. Sťažovatelia namietali, že neboli splnené podmienky a požiadavky upravujúce organizáciu a priebeh volieb, a to v súvislosti s postupom primátora mesta Trenčianske Teplice pri obsadzovaní uvoľnených poslaneckých mandátov počas predchádzajúceho volebného obdobia rokov 2010 – 2014 a následným novozloženým mestským zastupiteľstvom prijatým uznesením č. 44/IX/2014 z 8. septembra 2014, ktorým bol vytvorený pre mesto Trenčianske Teplice jeden volebný obvod, bol určený počet 11 poslancov mestského zastupiteľstva a primátorovi mesta bol priznaný plný rozsah výkonu funkcie a plat.</p>
ratio decidendi	<p>Právomoc ústavného súdu zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné sa uplatní len vtedy, ak k porušeniu zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Len hrubé alebo závažné porušenie alebo opätovné porušovanie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb môže byť príčinou na uplatnenie právomoci zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné. Namietané neústavné alebo nezákonné konanie musí mať priamy vplyv na dosiahnutý výsledok volieb. Túto skutočnosť musí sťažovateľ nielen namietat, ale aj doložiť exaktnými dôkazmi. Nestačí samotné označenie dôkazov. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len také porušenie zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“), ktoré už spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.</p> <p>Ústavný súd k námietkam sťažovateľov uviedol, že pokiaľ mali v úmysle namietat neústavnosť a nezákonnosť uznesenia mestského zastupiteľstva, právny poriadok Slovenskej republiky im v tomto smere poskytoval iné právne prostriedky ochrany ich práv, najmä v rámci správneho súdnictva, prípadne postup prokurátora podľa § 250zf Občianskeho súdneho poriadku. Bolo predovšetkým vecou sťažovateľov (zastúpených kvalifikovaným právnym zástupcom), aby v konaní pred ústavným súdom tvrdili, resp.</p>

	<p>ozrejmili alebo sformulovali a následne predloženými alebo navrhnutými dôkazmi aj preukázali existenciu príčinnej súvislosti medzi namietaným nezákonným postupom v príprave a priebehu volieb a tvrdenou neplatnosťou volieb.</p> <p>Ústavný súd, konštatoval, že sťažovatelia nepredložili také relevantné dôkazy a ani nepoukázali na také porušenia ústavy alebo/a volebného zákona, ktoré by boli v príčinnej súvislosti s tvrdenou neplatnosťou napadnutých volieb. Ústavný súd na základe uvedeného posúdil sťažnosť a namietané nedostatky ako nespôsobilé na jeho konštatovanie, že došlo k hrubému zásahu do slobodnej súťaže politických síl, ktorý by mal za následok nezákonnosť a neústavnosť volieb.</p> <p><u>Plénum ústavného súdu preto sťažnosť sťažovateľov po jej predbežnom prerokovaní odmietlo.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	<p>ÚS SR: PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 82/07, PL. ÚS 16/2011. ÚS ČR: IV. ÚS 787/06</p>

spisová značka	PL. ÚS 10/2015
sudca spravodajca	Ivetta Macejková
druh konania	Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky - Ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	uznesenie – odmietnuté
dátum rozhodnutia	21. januára 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 30 ods. 1, 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola doručená sťažnosť P. L., M. K. a J. M. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali neústavnosť a nezákonnosť volieb primátora mesta Trenčianske Teplice konaných 15. novembra 2014. Sťažnosť smerovala proti zvolenému kandidátovi vo voľbách primátora mesta Trenčianske Teplice, Š. Š.</p> <p>Sťažovatelia namietali, že neboli splnené podmienky a požiadavky upravujúce organizáciu a priebeh volieb, a to v súvislosti s postupom primátora mesta Trenčianske Teplice pri obsadzovaní uvoľnených poslaneckých mandátov počas predchádzajúceho volebného obdobia rokov 2010 – 2014 a následným novozloženým mestským zastupiteľstvom prijatým uznesením č. 44/IX/2014 z 8. septembra 2014, ktorým bol vytvorený pre mesto Trenčianske Teplice jeden volebný obvod, bol určený počet 11 poslancov mestského zastupiteľstva a primátorovi mesta bol priznaný plný rozsah výkonu funkcie a plat.</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd konštatoval, že sťažovatelia v rozpore s § 60 ods. 1 zákona o ústavnom súde v sťažnosti neuviedli také skutočnosti ani nepredložili dôkazy, ktoré by preukazovali ich aktívnu legitimáciu na podanie volebnej sťažnosti podľa čl. 129 ods. 2 ústavy, a splnenie podmienok podľa § 59 zákona o ústavnom súde ani netvrdili.</p> <p>Zo sťažnosti, ako aj z údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky (http://volby.statistics.sk/oso/oso2014/oso2014/sk/download.html) naopak vyplýva, že kandidátmi na primátora mesta Trenčianske Teplice boli Š. Š., Z. Ď. a A. K., nie však sťažovatelia. Sťažovatelia neboli kandidátmi vo voľbách primátora mesta Trenčianske Teplice, a preto nemohli byť v zmysle § 59 ods. 1 zákona o ústavnom súde aktívne legitimovaní na podanie sťažnosti vo veci neústavnosti a nezákonnosti volieb primátora mesta Trenčianske Teplice.</p> <p><u>Plénum ústavného súdu preto sťažnosť sťažovateľov po jej predbežnom prerokovaní odmietlo ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	

Spracoval: JUDr. Veronika Franková

Upozornenie:

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.